

FILMTÖRTÉNET 1. – NÉMAFILMTÖRTÉNET SZEMINÁRIUMOK

Blos-Jáni Melinda (blosmelinda@yahoo.com)

A SZEMINÁRIUMI TEVÉKENYSÉGRŐL

A szemináriumok célja:

- a filmtörténet előadások témáinak kiegészítése konkrét elemzésekkel (ezáltal elmélyíteni a történeti adatok mellett a filmpoétika történeti ismereteket),
- a filmtörténeti szakirodalom megismerése, a szakirodalom kezelésének gyakorlása,
- annak a tudatosítása, hogyan lehet a filmtörténeti ismereteket beépíteni a filmértelmezésbe
- a közös filmnézés és a közös beszélgetés a korszak filmejéről
- **Minden hallgató szemináriumi feladatot vállal, félév végére pedig a szemináriumi témákhoz kapcsolódóan megír egy filmelemzést** (= egy (vagy több) film (összehasonlító) elemzése meghatározott szempont(ok) alapján), **kisebb dolgozatot** (a szöveg szerkesztésére vonatkozó útmutatást lásd a honlapon).
- Egy témát 2–3 hallgató vállal, akik a szemináriumi megbeszélést/vitát megtervezik, irányítják, és akik a jelenséget (vagy az elemzésre kijelölt filmeket) az ajánlott szakirodalom alapján bemutatják-elemzik (szóban), a témákat közös megegyezés alapján részkérdésekre lebontva.
- Mindenik szemináriumfelelős készít egy PowerPoint-bemutatót. Meg kell nézni a filmeket, és olvasni kell hozzá a szakirodalomból. (A wikipédia szócikkek, a filmkritikák nem helyettesíthetik a szakirodalmat!)
- Az évfolyamtársaink számára is érthető, élvezhető módon kell bemutatni a témát. Legyünk szemléletesek, problematizáljunk, vonjuk be a többieket is a beszélgetésbe. Kérjük ki mások véleményét. Hagyjuk, hogy a csoporttársak kifejtsek a film nézése által kiváltott hangulatot, gondolatokat, asszociációkat!
- Az egyénileg megírt dolgozatokat a vizsgaidőszakban kijelölt határidőre kell majd benyújtani (**min. 5 gépelt oldal**).
- **A szemináriumokon 75%-os jelenlét kötelező**
- (~ 14 órából 10). **A szemináriumi tevékenység értékelése a végső vizsgajegy: 40%-át teszi ki.** (20% a szóbeli bemutatás + 20% a leadott dolgozat értékelése.)
A szemináriumi tevékenység értékelésének szempontjai:
  - A felkészülés alaposága (= A hallgató elolvasta-e a témához megadott tanulmányokat?)
  - Tud-e tájékozódni a kérdés szakirodalmában, össze tudja-e foglalni egy-egy jelenség lényegét?
  - A szemináriumi bemutatás/elemzés/vita megszervezésének leleményessége, hatékonysága.
  - A PowerPointos bemutató szakszerűsége, pontossága, helyessége
- A szemináriumi dolgozat értékelésének szempontjai:
  - a dolgozat témájának, a választott jelenségnek a világos körülhatárolása,
  - a megadott terjedelmi kereteken belül a dolgozat felépítése mennyire logikus, alapos, kifejtett,
  - a szakirodalom megfelelő kezelése: felhasználásának módja, a hivatkozások filológiai pontossága,
  - a szövegalkotás igényessége: a dolgozat arányai, fogalmazásmód, helyesírás, tipográfiai kivitelezés

1. A szemináriumi tevékenység megtervezése. A témák megbeszélése, elosztása.

Vetítés: Buster Keaton: *A navigátor* (1924). (szept. 25.)

2. A KORAI FILM ÉS AZ ATTRAKCIÓ MOZIJA. A KORAI FILMEK MŰFAJAI (Tom Gunning). (okt. 2.)

Szemináriumfelelős: Blos-Jáni Melinda

Szakirodalom: Tom Gunning: Az attrakció mozija. A korai film és az avantgárd. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, 292–304.

Tom Gunning: Nonkontinuitás, kontinuitás, diszkontinuitás: a korai filmek műfajainak elmélete. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, 304–320.

3. AZ ERDÉLYI NÉMAFILMGYÁRTÁS TÖRTÉNETE (okt. 9.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Fekete Mihály: *A vén bakancsos és fia, a huszár* (1917)

Szemponatok a bemutatáshoz: – Az erdélyi filmgyártás kezdetei: az első számon tartott filmkészítőktől a színház és film kapcsolatáig.

– Janovics Jenő munkássága. Az elkészült filmek számbavétele.

– A filmek jellemzői (*A vén bakancsos és fia, a huszár* c. film elbeszélés-szerkezetének és tér-idő használatának az elemzése).

Kötelező olvasmányok:

– Jordáky Lajos: *Az erdélyi némafilmgyártás története (1903–1930)*. Bukarest, Kriterion, 1980.

– Balogh Gyöngyi–Zágoni Bálint (szerk.): *A kolozsvári filmgyártás képes története 1913-tól 1920-ig*. Kolozsvár, 2009.

– *Kolozsvár, moziváros* összeállítás. *Filmtett*. 2002. szept. 6-24.

– *Kertész, Korda, Kolozsvár* összeállítás. *Filmtett*. 2004. 5. dec-jan. 6-17.

– Xantus Gábor dokumentumfilmje: *Filmjáték mozifalván* (1997)

Ajánlott olvasmány: Janovics Jenő-összeállítás: *Filmspirál*. 2002. 2. 30.

[www.filmintezet.hu/magyar/filmint/filmspir/header.htm]

4. A NÉMAFILM JELLEGZETES MŰFAJA: A BURLESZK (okt. 16.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Buster Keaton: *A színház* (*The Playhouse*, 1922), *A generális* (1924) vagy *A navigátor* (1924).

Szemponatok a bemutatáshoz: – Fogalmak meghatározása: *slapstick, burleszk, geg*.

– A burleszk készítésének körülményei: milyen stúdiók vannak? Hogyan jön létre a forgatókönyv? Milyen volt egy burleszkforgatás?

– Jellegzetes témák, hősök, kifejezőeszközök és sztárok: Mack Sennett, a Keystone Cops, Max Linder, Harold Lloyd.

– **Buster Keaton** művészte.

Kötelező olvasmányok:

– Szalay Károly: *A geg nyomában*. A köv. fejezetek: *A geg mint komikus struktúra* és a „*The Great Stone Face*”. Bp, Magvető, 1972. 11-23. és 33-68. (az új, 2006-os kiadásban más az oldalszám)

– Szilágyi Erzsébet: *A burleszk*. *Filmtett*. 2001. május 23-26.

– Buster Keaton: Fapofával. *Filmvilág*. 1986. 2. 51-56., 3. 38-48., 4. 42-48., 5. 49-55.

– Matuska Ágnes: Buster Keaton és a mutatvány ars poeticája. *Apertúra* 2009. nyár. <http://apertura.hu/2009/nyar/matuska>

– Georges Sadoul: A filmbohózat fejlődése Max Lindertől Charles Chaplinig. In: *A filmművészet története*. Bp, Gondolat, 1959: 117-128.

– Böszörményi-Nagy Orsolya: Buster Keaton és a burleszk nagy formája. *Apertúra* 2011. nyár. http://apertura.hu/2011/nyar/boszormenyi-nagy_buster_keaton_es_a_burleszk_nagy_formaja

Böngészésre ajánlott: <http://www.busterkeaton.com/>

Ajánlott olvasmány:

Kömlödi Ferenc: *Az amerikai némafilm*. Magyar Filmintézet, 1999. (csak a Mack Sennetről és Harold Lloydról szóló részek!)

Hevesy Iván: *Az amerikai filmburleszk. Buster Keaton*. In: *A némafilm egyetemes története. 1895–1929*. Bp, Filmintézet, 1993. 87-103 és 137-160.

Trahair, Lisa: *Dialektika rövidre zárva: elbeszélés és burleszk Buster Keaton mozijában*. *Apertúra* 2009. nyár. <http://apertura.hu/2009/nyar/trahair>

5. CHARLIE CHAPLIN MŰVÉSZETE (okt. 23.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Chaplin: *Modern idők* (1936) vagy *A cirkusz* (1931)

Szemponatok a bemutatáshoz:

- Az életmű vázlatos bemutatása. Chaplin kisfilmjei és nagyjátékfilmjei. Chaplin a hangosfilm korszakában. A chaplini figura utóélete (ez csak ajánlott téma)
- A chaplini humor forrásai. A chaplini figura és történetmondás jellemzői (A. Bazin tanulmánya alapján készítenek elő Chaplin-filmrészleteket, amelyek a chaplini burleszk jellemzőit példázzák).
- Chaplin munkamódszere: a gegek felépítése, az improvizációra épülő filmezés metódusai (l. az *Unknown Chaplin* c. dokfilmet).

Kötelező olvasmányok:

- *Unknown Chaplin* – 3 részes dokumentumfilm Chaplin munkásságáról
- André Bazin: Charlie Chaplin. In: *Mi a film? Esszék, tanulmányok*. Budapest, Osiris, 1995. 155-227.
- Szalay Károly: *Chaplin*. Budapest, Gondolat, 1978. 167-229. (fénymásolat a könyvtárban, valamint a *Geg nyomában*-nak az új kiadásában is olvasható, csak más az oldalszám).
- Balázs Béla: Charlie Chaplin, a forradalmár. In: *Válogatott cikkek és tanulmányok*. Bp., Kossuth Könyvkiadó, 1968. 291-294.
- Balázs Béla: Chaplin, az amerikai nyárspolgár. In: *A látható ember. A film szelleme*. Budapest, Gondolat, 1984. 113-115.
- Hevesy Iván: Chaplin. In: *A némafilm egyetemes története. 1895–1929*. Budapest, Filmintézet, 1993. 103-137.

Böngészésre ajánlott:

<http://www.charliechaplin.com/en/biography/articles/1-Filming-the-Circus>

<http://www.charliechaplin.com/en/biography/articles/6-Filming-Modern-Times>

Charles J. Maland: *Chaplin and American culture: the evolution of a star image*. Princeton University Press, 1989.

6. A WEIMARI FILMGYÁRTÁS ÉS A NÉMET EXPRESSZIONIZMUS (okt. 30.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Friedrich W. Murnau: *Nosferatu* (1922)

A szemináriumtartóknak kötelező megnézni a köv. filmeket is: Stellan Rye: *A prágai diák* (1913) és Paul Wegener: *A gölem* (1919), ebből részleteket kell kiválasztani, amit szemináriumon majd a csoportnak is levetítenek.

Szemponatok a készüléshöz:

1. A német expresszionizmus előzményei: Paul Wegener munkássága. Hogyan néz ki ekkor a német filmgyártás? Mit neveznek Autorenfilmnek? Kik a filmek „szerzői”? A két film történetének és azok forrásainak bemutatása. Mi a közös a két film témájában? A témaválasztás milyen hatással van a képpoétikára? A történetvezetés technikái. Milyen kinematografikus eszközökkel fokozza a rendező a rémtörténet hatását?

- Wegener és Murnau filmjei látványvilágának összehasonlítása: színészi játék, tárgyak, díszletek.

Olvasmányok:

- Geoffrey Novell-Smith (szerk.): *Oxford Filmenciklopédia*. Bp., Glória kiadó, 1998. 140–145.
- Kovács András Bálint: Az expresszionista film előzményei. In: *Metropolis, Párizs*. Budapest, Képzőművészeti, 1992. 37–49.
- Leonardo Quaresima: *Dichter Heraus! The Autorenfilm and German Cinema of the 1910s*. *Griffithiana* 1990. 38–39. szám. 101-126 oldal.
- Lotte H. Eisner: *A démoni filmvásznon*. Budapest, Filmintézet, 1994. (kikeresni a filmekre vonatkozó részeket a könyv végén található névmutató alapján)
- Paul Wegeneréről szóló internetes oldal: <http://www.missinglinkclassichorror.co.uk/wegener.htm>
- Kay E. Vandergrift: *Background on the Golem Legends* <http://www.scils.rutgers.edu/~kvander/golem/backgroundgolem.html>

2. Murnau: Nosferatu. Murnau munkássága. A történet viszonya a forrásul szolgáló irodalmi műhöz (Bram Stoker: *Drakula* c. könyve a szemináriumfelelősök számára kötelező olvasmány, a könyvtárban megtalálható)

- A vámpírmetafora értelmezése a filmben. Miért expresszionista a történet?
- A film képvilágának elemzése: a beállítások, a tárgyvilág, szimbolikus jelentésű kép(elem)ek, a fényhasználat, színkezelés és a színészi játék. (Feladat: melyek a *Nosferatu* képi világának jellemzői a Kovács A. B. tanulmányában leírtak alapján?)

Kötelező olvasmányok:

- Siegfried Kracauer: *Caligariól Hitlerig. A német film pszichológiai története*. Budapest, Magyar Filmintézet, 1991. 71–73.
- Lotte H. Eisner: *A démoni filmvásznon*. Budapest, Filmintézet, 1994. 65-80.
- Kovács András Bálint: Az expresszionista filmkép. In: *Metropolis, Párizs*. Budapest, Képzőművészeti, 1992. 51–77.
- Kányádi András: *Drakula. Egy vámpír történelmi és irodalmi mítosza*. *Rubicon*. 2005. 7. 52–55.
- Bíró Gyula: Vámpírok újjászületése. F.W. Murnau: *Nosferatu*, W. Herzog: *Nosferatu*. *Filmkultúra*. 1981.1. 34–43.
- Az expresszionizmus és a film (összeállítás). *Filmkultúra*. 1986. 5. 26–42.

7. MELODRÁMA HOLLYWODI MÓDRA: Eric von Stroheim: *Vak Férjek* (1919) és David Griffith: *Letört bimbók* (1919) (nov. 13.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: közösen választunk a két film közül

Ajánlott szempontok: a rendező életművének ismertetése, a melodráma és az amerikai stúdiófilm története és jellemzői (tartalmi és formai sajátosságok), a némafilm formanyelve: az egymásrafényképezés, térhasználat, mélykép kompozíció, a speciális effektusok használata.

Olvasmányok:

–Varró Attila: *A Stroheim-háromszög*. offline: Filmvilág folyóirat 2006/10 44-45. old.

online: http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=8754

–Hungler Tímea: *Néma sírámok. A melodráma műfaj története 3/1.*

Online: <http://www.filmnett.ro/cikk/1441/a-melodrama-mufajtortenete-3-1>

–Kömlödi Ferenc: *Az amerikai némafilm*. Magyar Filmintézet, 1999. 230–271.

– Stöhr Lóránt: *A melodráma több élete. Metropolis* 2012/3.

–Neale, Steve: *A melodráma és a női film. Metropolis* 2012/3.

–Karcsei Kulcsár István: *Eric von Stroheim, a zseniális szerepjátszó*. offline: Filmvilág folyóirat 1984/07 37-41. old.

online: http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=6377

–Arthur Lenning: *Stroheim. Egy sosem volt katona hőstettei*. offline: Filmvilág folyóirat 2006/10 46-51. old.

–Erich von Stroheim. In: Geoffrey Nowell-Smith (szerk.): *Oxford filmenciklopédia*. Glória Kiadó, 1998. 54-55.

–Stroheim-portré: <http://www.filmkultura.hu/regi/2004/articles/essays/brusszeli12/07.hu.html>

A *Letört bimbó*król szóló szakirodalom is következik majd.

8. FILM ÉS SZÜRREALIZMUS (nov. 20.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Luis Buñuel: *Andalúziai kutya* (1929), *Az aranykor* (1930)

Szempontok a bemutatáshoz: - a szürrealizmus elveinek megjelenése a filmművészetben, Dali és Buñuel együttműködése

– a szürrealista film politikuma és esztétikája

– lehetetlen történetek: az *Andalúziai kutya* és az *Aranykor* című filmek lehetséges értelmezései

Kötelező olvasmányok:

– A szürrealizmus és a film (összeállítás). *Filmkultúra*. 1971. 5. 62-85.

– Sophie Williams: *L'Âge d'or: faux-raccord (false match)* <http://www.sensesofcinema.com/contents/cteq/00/5/age.html>

– Luis Buñuel: *Utolsó leheletem*. Bp., L'Harmattan, 2006. 88-109.

– Nemes Károly: *Luis Buñuel*. Bp., 1978. 11-28.

– Tom Gunning: *Az attrakció mozija: a korai film, nézője és az avantgárd*. In: Vajdovich Gyöngyi (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*, Bp., Palatinus, 2004. 292-303.

Ajánlott olvasmány: Linda Williams: *Dream Rhetoric and Film Rhetoric: Metaphor and Metonymy in Un chien andalou. Semotica*. 33. 1981. 87–103.

– Szabó Z. Pál: *Lázadás a halál ellen. Salvador Dalí – Luis Buñuel: Andalúziai kutya*. Bp., Áron kiadó, 2003. 9-101.

9. A TÖRTÉNET NÉLKÜLI FILM (nov. 27.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Dziga Vertov: *Ember a felvevőgéppel* (1929), Jean Vigo: *Nizzáról jut eszembe* (1930). Tetszés szerint lehet még: Joris Ivens: *Eső*. A szemináriumfelelősöknek kötelező megnézni: Walter Ruttmann: *Berlin, egy nagyváros szimfóniája* (1927) és c. filmet.

Szempontok a bemutatáshoz:

– Az absztrakt film. A tiszta film (*cinema pur*), a történet nélküli film ideálja a 20-as évek filmjeiben

– A városfilm műfaja (**Dziga Vertov, Walter Ruttmann, Jean Vigo**)

– Dziga Vertov: *Ember a felvevőgéppel* (1929) c. filmjének elemzése: a képszerkesztési megoldások (montázs, beállítások, trükkök); a felvételek készítésének módszertana, Vertov elméleti erről; film a filmről

Kötelező olvasmányok:

– Kiss Miklós: *Európai filmes avantgárd*. *Filmnett*. 2001. ápr. 24-28.

– Kristin Thompson–David Bordwell: *A film története*. Palatinus, 2007. 197-208.

– A futurizmus és a film (összeállítás). *Metropolis*, 1997-98.1. 6-64.

– Gelencsér Gábor: *A film városa, a város filmje*. In: N. Kovács T.–Böhm G.–Mester T. (szerk.): *Terek és szövegek. Újabb perspektívák a városkutatásban*. Bp., Kijárat, 2005. 255-263.

– Jay Leyda: *Régi és új. Az orosz és szovjet film története*. Budapest, Gondolat, 1967. (csak a Vertovra vonatkozó részek, a könyv végi névmutató alapján ki kell keresni)

Ajánlott olvasmány: Kovács András Bálint: *Metropolis, Párizs*. Budapest, Képzőművészeti Kiadó, 1992. 21-113.

A flaneur-fogalma: <http://www.thelemming.com/lemming/dissertation-web/home/flaneur.html>

10. A KULESOV-KÍSÉRLET ÉS A MONTÁZSFAJTÁK BEMUTATÁSA (dec. 4.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: S. M. Eisenstein: *Patyomkin páncélos* (1925)

Szemponatok a bemutatáshoz: – A Kulesov-effektus és egyéb Kulesov kísérletek bemutatása, értelmezése

– A K-effektus bemutatására egy képsorozat megtervezése, az eredeti elképzelések alapján (de nem föltétlenül pontosan annak a reprodukciójaként). Számítógépen összevágni meglévő filmekből a képeket.

– Az Eisenstein montázsstípusok leírása alapján állítsunk össze képsorozatokat, amelyek ezeket a típusokat példázhatják.

Kötelező olvasmányok:

– Erdélyi Miklós: Montázs-éhség. In: *Képkorszak*. Szöveggyűjtemény. Korona Kiadó, 1998. 103-109.

– Viktor Sklovszkij: A montázs. In: *Képkorszak*. Szöveggyűjtemény. Korona Kiadó, 1998. 88-91.

– Lev Kulesov: A montázs mint a filmművészet alapja. In: *Képkorszak*. Szöveggyűjtemény. Korona Kiadó, 1998. 71-77.

– Margitházi Beja: *Kulesov örök!* (?) – fénymásolat a könyvtárban található némafilmtörténet mappában

– Sz. M. Eisenstein (összeállítás). *Metropolis*. 1998. 3. 6–11, 64–76.

– Geréb Anna: Orosz montázsiskolák 1-2. *Filmtett*. 2001. jún. 23-29. és júl.–aug. 23-27.

A Képkorszak c. kötet szövegei letölthetők: a <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/filmszin/> vagy <http://mek.oszk.hu/00100/00125/html/> honlapról

Ajánlott olvasmány: Kulesov-kísérlet. In: *Film- és médiafogalmak kyszótára*. Bp, Korona, 2002. 114.

– Szergej M. Eisenstein: *Válogatott tanulmányok*. Budapest, Áron Kiadó, 1998. 115-290.

11. A NÉMAFILM POÉTIKÁJA – ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS (dec. 11.)

CARL DREYER: JEANNE D'ARC PASSIÓJA (1928) – LUC BESSON: JEANNE D'ARC TÖRTÉNETE (1999)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: Carl Dreyer: *Jeanne D'Arc passiója* (1928), a szemináriumvezetők feladata kikeresni a Luc Besson filmből a per és a kivégzés jelenetét

Szemponatok az elemzéshez: – Dreyer koncepciójának jellemzése, a dreyeri mozi legfontosabb stílisis jellemzőinek megragadása. A különböző avantgárd irányzatok hatása a filmre.

– A némafilm költészete szemben a tömegfilm dramaturgiájával: a történetmondás fölépítése és a szereplők jellemzésének eszközei.

– A képek kifejező ereje a két filmben (beállítások, a díszletezés, képkivágás stb.)

– A színészi játékstílus összehasonlítása.

Kötelező olvasmányok:

– Bikácsy Gergely: Theodor Dreyer. *Filmkultúra*. 1977. 2. 59-69.

– Bikácsy Gergely: Csend a várak alatt. Jeanne d'Arc-filmek. *Filmvilág*. 43. 2000. 1. 24-27.

– Egy vagány szűz. Jeanne d'Arc színeváltozása. Kerekasztal-beszélgetés. *Filmvilág*. 38. 1995. 6. 15-19.

– Gelencsér Gábor: Láss csodát! *Filmtett*, 2001. május, 6-10. A szöveg megtalálható Gelencsér Gábor: *Másvilágok c. tanulmánykötetében* is.

Paul Schrader: *A transzcendentális stílus a filmben. Ozu-Bresson-Dreyer*. Francia Újhullám Kiadó, 2011.

– Böngészésre ajánlom a rendezővel foglalkozó adatbázist: <http://english.carlthdreyer.dk/Films/La-Passion-de-Jeanne-dArc.aspx>. Ha megnyitjátok a *Szent Johannával* foglalkozó oldalt, akkor jobb oldalt további elemzésekre, infókra mutató linkeket találtok.

– <http://www.mastersofcinema.org/dreyer/resources.htm> Itt főként a köv. tartalmakat ajánlom: *25 minute audio interview with Carl Th. Dreyer*, és a *Jeanne d'Arc passiójának* díszletterveiről található fotók, leírások).

Ajánlott olvasmányok: <http://www.joanofarc.info/>

<http://archive.joan-of-arc.org/>

<http://www.imagesjournal.com/issue08/reviews/joanofarc/text.htm>

12. A NÉMAFILM HAGYOMÁNYA A FILMMŰVÉSZETBEN: JACQUES TATI, A HANGOSFILM NÉMA BOHÓCA (dec. 18.)

Szemináriumfelelősök:

Vetítés: *Hulot úr nyaral, Nagybácsim* (a felsorolt filmek egyike)

Szemponatok a bemutatáshoz: – Jacques Tati munkásságának áttekintése.

- Tati humora: a burleszk és a groteszk között; “némaság” a hangosfilmben
- Kiválasztott filmrészletek elemzése.

Kötelező olvasmányok:

- Szalay Károly: *A geg nyomában*. Budapest, Magvető, 1972. 124-170.
- Molnár Gál Péter: A Kelekótya Angyal (Jacques Tati utolsó halála). *Filmvilág*. 1983. 2. 19-26.
- Jacques Tati önmagáról. *Filmvilág*. 1983. 2. 26-28.
- Bikácsy Gergely: Idióták a családban. A filmművészet bölcselői: Chaplin, Keaton, Tati. *Filmvilág*. 1990. 6. 16-21.
- Molnár Gál Péter: A hallgatag bohóc. *Filmvilág*. 1995. 10. 35-38.
- Jacques Tati címszó. <http://www.sensesofcinema.com/contents/directors/02/tati.html>

Ajánlott olvasmány:

- Bikácsy Gergely: Hulot úr évszázada. *Filmvilág* 2009. 1. 38-41. Online: http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=9620
- Margitházi Beja: Animáció, nem imitáció. *Filmvilág* 2011. 2. 37-37. Online: http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=10497
- Benke Attila: *A némafilm utóélete*. offline: *Filmvilág* folyóirat 2012/04 . old. online: http://filmvilag.hu/xereses_frame.php?cikk_id=11028

13. ÖSSZEFOGLALÁS. VIZSGAI ELŐKÉSZÜLETEK MEGBESZÉLÉSE.